
DE SCHAT DOORGEVEN

TEKST: JOKE GOUDSWAARD BEELD: PHOTOCOLORS

Het lied dat ik nooit zal kunnen zeggen...

sliiep op mijn lippen in.

Het lied dat ik nooit zal kunnen zeggen.

*Op de kamperfoelie zat een glimworm
en de maan weerspiegelde zich in het water.*

Het kan niet anders: deze woorden van García Lorca zijn zo vaak – op beslissende momenten – gehoord uit Wibes mond. En meteen ook zijn glimlach om de zoete herhaling van dat wat ertoe doet. Poëzie en verhalen kunnen niet vaak genoeg doorgegeven worden. Een taalkunstenaar was hij, juist bij datgene wat te groot is voor woorden. Dicht bij het geheim van de dingen die je niet zomaar vertellen kunt.

Het was in die dagen dat hij zelf een verhaal nodig had. Het verhaal van

de wenende kameel, de Poolzee of van Sergei Iwanowitsch met zijn viool? Parcival misschien? Hij kon ze allen dromen... Een nieuw verhaal, maar wat?

In gedachten liet hij een monnik bij zich komen. Een wijze – net als hij vertrouwd met rituelen en de kunst van overgave bij elke grote overgang. Wetend van transitie. Behalve een kaars en wierookstokjes droeg de monnik een klein houten schrijftafeltje met inkt en penselen

naar binnen. Hij boog, en vroeg met zachte stem om een lege wand. Dat viel niet mee: wanden met honderden boeken vol kennis over Buber, Levinas, Spinoza en Rumi. Zijn eerste scriptie en dan de imposante boekenrij van eigen hand. Kennis, woord voor woord veroverd, verinnerlijkt en bezielde.

‘Ah, dan gaan we terug naar een rijstpapieren blad’, knikte de monnik behulpzaam. ‘Alles wat u bereikt hebt in uw leven, teken ik graag op met mijn pen. De essentie van de grote en de kleine dingen. Hun samenhang zie je immers meestal pas achteraf. Ik penseel hun contouren met mijn inkt. Als zilveren vogels bijna klaar om weg te vliegen, ver voorbij de horizon.’

Vele uren brengen ze samen door met het verzamelen van herinneringen. De kloktijd verdwijnt, in het grote geheel vallen verleden, heden en toekomst samen.

Even is hij weer de kleine jongen met het salamanderslootje als vluchtplaats. Liggend op zijn buik, ademloos toekijkend naar de rimpeling in het water en het plotselinge leven daaronder. In de lucht de vele vogels, klapwiekend meebewegend met het ritme van de seizoenen. Zijn Friese wortels als vaste grond. Het krassen van de ijzers over het ijs in de winterkou. Het plotselinge donker van een wak; een leven zonder angst bestaat niet.

Hij weet alles van verstoppertjes en gevonden worden. De geur van aardbeities, verborgen onder zijn wollen trui, het prille besef van heilige ruimte en van de menselijke maat. Niet alle geheimen hoeft je immers te delen. De trots van zijn

eerste fiets, het merk Phoenix op de stang. Een voorbode van de naam van zijn leerschool, jaren en jaren later. Elke bouwsteen gemetseld in naam van de liefde, de hand van Jannie in zijn rug.

Zingeving en samenhang zijn de codewoorden van ons bestaan, hoe vaak zal hij dat wel niet herhalen bij ieder mens die op zijn pad komt. Elke ontmoeting doet ertoe. Het wonen in verhalen, hoe had hij zonder gekund, toen en nu.... Daar komen het Kind en de Wijze elkaar tegen. De verwondering van zijn kleinzoon over het dinosaurus-ei in de vensterbank van zijn instituut: ‘Pake, als we nu broeden, komt er dan nieuw leven uit?’ Alles wat hij innerlijk meeneemt en weet te belichamen, doet zijn werk naar buiten toe. Binnen en buiten, een verbonden beweging, zoals liefde en afscheid, wond en medicijn. Vrijheid is bereid zijn om antwoord te geven op wat je is aangedaan.

‘Een kostbare oogst’, beaamde de monnik. ‘Ik zie dat u moe bent van dit alles. Nu wacht er nog één ding. Wilt u alle beelden nog één keer aandachtig in u opnemen?’ Het wordt stil in de kamer. ‘Dan vraag ik nu uw toestemming om ze langzaam te laten verdwijnen. U bepaalt de volgorde.’ Zijn knik komt tot beider verbazing verrassend snel. De dagen erna maken ze tijd om de vogels een voor een vrij te laten van het papier. Tot het blad volkomen stil en leeg is, zoals ooit in het begin.

‘Vanaf nu wordt het in de harten van de mensen bewaard.’ Met een laatste buiging neemt de monnik afscheid. 🕊